

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Totalitarizmo susiformavimas ir raida SSSR 1917-1953 m.	Istorija, 05H	Istorijos fak. Naujosios istorijos katedra	
Studijų būdas	Kreditų skaičius	Studijų būdas	Kreditų skaičius
paskaitos		konsultacijos	1
individualus	2	tiriamasis rašto darbas	2

Viso: 5 kreditai

Dalyko anotacija

Totalitarinių režimų ištakos, formavimosi etapai. Bendri bruožai, definicijos. Vidaus pokyčiai Rusijoje, nulėmusieji totalitarinio režimo formavimąsi ir K.Markso pažiūrų sklaidą. Bolševikai. Jų nuostatos valdžios ir valdymo atžvilgiu. 1917 m. perversmas Rusijoje – bolševikų totalitarizmo pradžia. Pilietinis karas ir totalitarizmo raida. V. Lenino vieta totalitarizmo idėjos brendime ir jos įgyvendinime. RKP(b) reformavimas, CK sekretoriato įkūrimas. Valstybinės valdžios absorbavimas. SSRS įkūrimas. SSRS valdymo sistema ir sovietinė teisė. J.Stalino įsitvirtinimo valdžioje etapai. Masinis terorizmas ir jo vieta įtvirtinant J.Stalino absoliučią valdžią. Represinės institucijos 4-ajame deš. ir NKVD lagerių sistemos sukūrimas. Politiniai valymai ir Stalino konkurentų pašalinimas iš partijos. Totalitarizmo klestėjimas 1936-1941 m. „Tarybinio žmogaus“ kultas. 1936 m. „Stalino konstitucija“ ir jos nuostatos. Antrojo pasaulinio karo poveikis sovietinės valdžios sistemai. Stalino nesėkmės vadovaujant kariniams veiksams. Paskutinis karo etapas. SSRS nuostoliai kare. Totalitarizmo bruožai pokario metais: represijos, tautų trėmimai, diktatas kultūrai. „Šaltojo karo“ pradžia ir sovietinio Rytų Europos bloko suformavimas. Sovietinio totalitarizmo raiška tarptautinėje arenoje. J. Stalinas ir Vakarų demokratijos šalys. Totalitarizmo silpnėjimas. Valstybė po totalitarizmo.

Pagrindinė literatūra

1. Arendt H. Totalitarizmo ištakos. Vilnius, 2001.
2. Linz J.J. Totalitarian and authoritarian regimes. London, 2000.
3. Pauley B.F. Hitler, Stalin and Mussolini: totalitarianism in the twentieth century. Wheeling, 1997.
4. Медведев Р. Сталин и сталинизм. Москва, 1994.
5. Арон Р. Демократия и тоталитаризм. Москва, 1993.
6. Джилас М. Лицо тоталитаризма. Москва, 1992.
7. Moore B. Social Origins of Dictatorship and Democracy: Lord and Paesant in the Making of of the Modern World. London, 1991.
8. Volkogonovas D. Triumfas ir tragedija. T.1-2. Vilnius, 1991.
9. Троцкий Л. Сталинская школа фальсификации. Москва, 1990.
10. Stalinism: its impact on Russia and the world / edited by G.R.Urban. New York, London, 1982.
11. Shtromas A. Political Change and Social Development: the Case of the Soviet Union. Frankfurt am Main: 1981.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	mokslo laipsnis	pedag. vardas	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Algirdas Jakubčionis	Dr.	Doc.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jakubčionis A., Anušauskas A. ir kiti. Lietuva, 1940-1990: okupuotos Lietuvos istorija: [monografija] Vilnius : Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2007. 2. The Unarmed Anti - soviet Resistance in Lithuania in the 1950's and 1960's. Vilnius, 2007 P. 47. 3. A. Jakubčionis, S. Knezys, A. Streikus. Okupacija ir aneksija. Pirmoji sovietinė okupacija. Vilnius: Margi raštai. 2006. 568 p. 4. Disidents in the Baltic Republics // Baltic Region. Conflicts and Co – operation. – Tallinn, 2004. Euroūlikool. – P. 132 – 134. 5. 40 lietuviškos spaudos draudimo metų //

			<p>Lietuviškos spaudos kelias, 1864 – 1904. – 2004. – P. 7 – 15.</p> <p>6. Nuo „Laisvės šauklio iki Laisvės lygos // Lietuvos Laisvės Lyga: nuo „Laisvės šauklio“ iki nepriklausomybės. – 2004. – P. 396 – 401.</p> <p>7. Vilniaus krašto atgavimas ir Lietuvos nepriklausomybės netekimas // Pilietinis pasipriešinimas Lietuvoje ir Lenkijoje: sąsajos ir ypatumai 1939 – 1956. – 2004. – P. 28 – 32.</p> <p>8. Odzyskanie Wileńszczyzny i utrata niepodległości Litwy // Opór wobec systemów totalitarnych na wileńszczyźnie w okresie II wojny światowej. – Gdańsk, 2003. – P. 18 – 20.</p> <p>9. 1972 – ują Kauno reminiscencijos // Kauno istorijos metraštis. – D. 4. – Kaunas, 2003. – P.49 – 56.</p> <p>10. Europos parlamento rezoliucijos dvidešimtmečiui skirta mokslinė konferencija // Lietuvos istorijos studijos. – t. 11. – 2003. - P. 96-97.</p> <p>11. Politika padaryta per užsienio reikalų ministrus // Lietuvos istorijos studijos. – t. 10. – Vilnius, 2002. – P. 83 – 88.</p> <p>12. Prasmingu pavadinimu // Laisvės šauklys. – 2002. – P. 7 – 21.</p> <p>13. 1918 – 1922 metų konstitucijos istorinėje perspektyvoje // Mūsų konstitucionalizmo raida. – 2002. – P. 49 – 65.</p>
Algis Kasperavičius	Dr.	Doc.	<p>1. Литовцы и Красная Армия в 1944 – 1945 г. г. Мобилизация и участие в войне //Вторая Мировая война и страны Балтии 1939 – 1945. Рига, 2008.с. 83 – 99.</p> <p>2. Rozwój dążeń niepodległościowych Litwinów na Litewskiej prowincji w latach okupacji // Lata Wielkiej Wojny. Dojrzcwanie do niepodległości. Białystok, Isnstitut Historii, Uniwersitet W Białymstoku, 2007. s. 112 – 124.</p> <p>3. Stosunki litewsko – żydowskie w latach 1935 – 1944 // Świat NIE pożegnany. Żydzi w dawnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej w XVIII – XX wieku. Warszawa – Londyn, Instytut Studiów Politycznych PAN, 2004. S. 313 – 329.</p> <p>4. Alternatyvos ginklui : Tautininkai ir "Vidurio Lietuva" // Darbai ir dienos : acta et commentationes Universitatis Vytauti Magni. 2004, t. 40, p. 227-237.</p> <p>5. Lietuvos valstybė, visuomenė ir lenkų kultūra 1921-1939 // Lietuva ir pasaulis: bendradarbiavimas ir konfliktas : tarptautinė konferencija, Vilnius, 1999 m. spalio 14-16. Vilnius : Vaga, 2000, p. 65-80</p>
Patvirtinta Istorijos fakulteto taryboje 2003 m. spalio mėn. 16 d. , protokolo Nr. 3.			
Atnaujinta 2008 m. rugsėjo 18 d.			
Dekanas prof. dr. Zenonas Butkus			